

Jaroslav Böhm

Život

Jaroslav Josef Ludvik Böhm se narodil se 8.3.1901 v Holešově do rodiny berního úředníka, studoval Gymnázium v Olomouci a s archeologií se seznámil v Olomouckém muzeu – spolupráce s místním správcem Filipem Kovářem od roku 1916.

V roce 1919 - nástup na UK FF archeologie, geografie a historie

1921-2 dobrovolník v Národním Muzeu pod vedením Albína Stockého

1923 - placený dobrovolník Státního archeologického ústavu

1924 - po obhajobě disertační práce, kvalifikační, práce → placený dobrovolník na terénních výzkumech

Za celé působení ve Státním Archeologickém Ústavu, se snažil instituci zmodernizovat

1928 se stal Správní a osvětové služby, o šest let později povýšil na vrchního komisaře.

1939 byl jmenován ředitelem ústavu

Po přelomu 20.-30. let prováděl po celé české republice výzkumy

V roce 1946 byl jmenován docentem a přednášel na univerzitách v Praze a Olomouci

† 6. 12. 1962 Praha – Olšanské hřbitovy

Na jeho počest je v Praze 13 Ulice Böhmova

Jaroslav Böhm je považován za zakladatele moderní československé archeologie a jeho práce má trvalý vliv na obor

Výzkumy –

- Starém Městě u Uherského Hradiště (1928)
- v Libušíně (1929, znovu 1949-51),
- Na Slovensku vedl výzkum jeskyně Domica (1933-34),
- zkoumal mohyly v Kuštanovicích na Podkarpatské Rusi (1929-31).
- Nejrozsáhlejším systematickým výzkumem v meziválečném období byl výzkum Starého Hradiska na Moravě (1934-37).

= o většině těchto výzkumů se zmiňuje ve svých knihách

Nitra Hradiště

- Vytyčili si úkoly - Prozkoumání románského kostela
 - Snaha nalézt alespoň určitou polohu Pribinova chrámu
- Sondážní výzkum
- Kostelík by 2x zvýšen

- Hřbitov
 - Nejstarší hrob z 11.st – doklad staršího kostela sv Emmerána
- Objevena zeď středověkého hradu – těsně u kostela porušení hrobů

Budeč pohřebiště – lom vápencového kamene

- Dlouhodobě využívané pohřebiště, spousta hrobů zrušena aby uvolnily místo novým
- Spousta hrobů zničena těžením vápencový kámen – bez vědomí/ hlášení ústavu
- Nejdůležitější Hroby 59. – 61. → nález základů kaple – nalezena jen apsida

Knihy:

Kronika objeveného věku

- **Období pravěku až raného středověku:**
Kniha mapuje vývoj lidstva od nejstarších dob až po počátky historických civilizací.
- **Původ člověka a evoluce:**
Rozebírá vývoj lidského druhu, od nejranějších hominidů po moderního člověka.
- **Vývoj materiální kultury:**
Zaměřuje se na nástroje, zbraně, keramiku, šperky, sídliště a hroby – a co vše nám říkají o tehdejších životech.
- **Duchovní život a náboženství:**
Popisuje počátky víry, pohřební rituály a představy o posmrtném životě.
- **Zrod zemědělství a osídlení:**
Věnuje se neolitické revoluci – přechodu od lovu a sběru k zemědělství a usedlému způsobu života.

Naše nejstarší města

- **Historie měst v českých zemích:**
Kniha mapuje vývoj měst od pravěku přes keltská oppida až po raně středověké osady.
- **Keltská oppida (např. Závist, Staré Hradisko):**
Böhm detailně popisuje organizaci, zástavbu a funkci těchto raných městských center.
- **Germánská a slovanská sídliště:**
Sleduje přechod od keltské kultury k germánské a následně slovanské, včetně rozdílů ve stavbě obydlí a uspořádání sídlišť.
- **Počátky městské správy a obrany:**
Vysvětluje vznik opevnění, tržišť a řemeslných center, které tvořily základy budoucích středověkých měst.
- **Vývoj halštatské kultury v Čechách:**
Böhm analyzuje, jak se halštatská kultura formovala a šířila v českých zemích na základě archeologických nálezů.

- **Typologie nálezů:**
Podrobně rozebírá hroby, pohřební ritus, keramiku, zbraně a šperky z tohoto období.
- **Sociální struktura společnosti:**
Ukazuje na rozdíly mezi bohatými „knížecími“ hroby a běžnými pohřby, což odhaluje existenci společenské hierarchie.
- **Obchodní a kulturní kontakty:**
Sleduje vliv středomořských a alpských kultur na české prostředí – například import bronzových nádob nebo jantaru.
- **Významná naleziště:**
Kniha se opírá o výzkumy na lokalitách jako Býčí skála, Mělnicko, Berounsko, Plzeňsko aj.

Články

Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci

- 1927-1930 → Příspěvky o moravské prehistorii
 - Přehled a kritika dostupné literatury týkající se moravské prehistorie.
 - Prezentace nálezů - nové nálezy a výzkumy z různých lokalit na Moravě, včetně Olomoucka a Litovelska. detailní popis nálezů a jejich interpretaci v k regionální prehistorii.
 - Spolupráce – posílení vědecké hodnoty článku

Památky archeologické

- Zavedl rubriku Drobné nálezy – krátké zprávy o drobných archeologických nálezech. Tato iniciativa měla za cíl umožnit rychlé sdílení informací o nových nálezech mezi odborníky a širší veřejností.
- **Výzkum na hradě nitranském 1930–1931**
Spolu s Václavem Menclem publikoval tento článek v roce 1931, který se zaměřuje na archeologický výzkum hradu v Nitře.
- **Domica: jeskyně neolitického člověka**
V roce 1933 publikoval tento článek, který se věnuje výzkumu jeskyně Domica na Slovensku, významné lokalitě pro studium neolitického osídlení.
- **Hradiště nad Libušínem**
V roce 1935 publikoval tento článek, který se zaměřuje na archeologický výzkum hradiště u Libušína.